

Η Παραμυθιά

(Άγιος Δονάτος)

Στην εποχή του χαλκού (2ης π.Χ. χιλιετίας), τοποθετείται ο αρχαίος οικισμός του χώρου της σημερινής πόλης. Δυτικά απλωνόταν ανάμεσα στο αρχαίο κάστρο του «Γαλατά» και κατέληγε στη θέση «Σαρδάκια» νότια . Στη σημερινή θέση «Λιμπόνη», βορειοδυτικά της Παραμυθιάς, έχουν εντοπιστεί τα ερείπια της ρωμαϊκής αποικίας της Φωτικής, που ιδρύθηκε από τους Ρωμαίους, μετά το 167 π.Χ. και άκμασε κατά την παλαιοχριστιανική περίοδο (4ος - 6ος αι. μ.Χ.). Η πόλη αρχικά ήταν ατειχιστή. Σύμφωνα με τον ιστορικό Προκόπιο, ο αυτοκράτορας Ιουστινιανός (527-565 μ.Χ.) ανακαίνισε την πόλη και έχτισε οχυρό με την ονομασία Άγιος Δονάτος.

Με το ίδιο όνομα ήταν γνωστό το κάστρο της Παραμυθιάς από τη βυζαντινή εποχή, χωρίς ωστόσο να έχει μέχρι σήμερα τεκμηριωθεί η ταύτιση των δύο οχυρών.

Μετά το 10 αι., η πόλη της Φωτικής παρακμάζει. Οι κάτοικοί της κατέφυγαν σταδιακά μέσα στο κάστρο όπου έχτισαν τις νέες τους κατοικίες και ένα μεγάλο μέρος του πληθυσμού στη θέση της σημερινής Παραμυθιάς. Ένωσαν ιδιαίτερη ασφάλεια κοντά στο μοναστήρι της Παναγίας της Παρηγορήτριας, που βρίσκεται νότια της σημερινής πόλης (Μεγάλη Εκκλησιά). Από τη λέξη Παρηγορήτρια που στην αρχαία ελληνική γλώσσα λέγεται «Παραμυθία» πήρε το όνομά της η Παραμυθιά. Για πολλούς αιώνες η πόλη αναφέρεται με τα δυο της ονόματα: «Άγιος Δονάτος» και «Παραμυθιά».

Η ιστορία της Παραμυθιάς

Συντάχθηκε απο τον/την Administrator

Σάββατο, 26 Ιούνιος 2010 10:00 - Τελευταία Ενημέρωση Σάββατο, 27 Νοέμβριος 2010 17:43

Ελάχιστες είναι οι ιστορικές μαρτυρίες κατά την ύστερη βυζαντινή εποχή (13ος- 15ος αι.) για το κάστρο του Αγίου Δονάτου και τον οικισμό της Παραμυθιάς.

Μετά τα 1430 (χρονολογία παράδοσης των Ιωαννίνων), η πόλη της Παραμυθιάς υποτάσσεται στους Οθωμανούς. Μια δεύτερη άποψη τοποθετεί την υποταγή της Παραμυθιάς στους Οθωμανούς το 1449, χρονολογία που η Άρτα έπεσε στα χέρια των Τούρκων και καταλύθηκε το Δεσποτάτο της Ηπείρου.

Κατά την περίοδο της Οθωμανικής κυριαρχίας η πόλη αναπτύσσεται σε διοικητικό, στρατιωτικό και οικονομικό κέντρο της περιοχής. Οι περιγραφές του περιηγητή Εβλιά Τσελεμπή (1670) και των Ευρωπαίων περιηγητών του 19ου αι. παραδίδουν πληροφορίες για την ακμή της πόλης και την ευημερία των κατοίκων της. Παράλληλα με την ανάπτυξη της πόλης εκτός των τειχών, ερημώνεται σταδιακά ο οικισμός του κάστρου, η οριστική εγκατάλειψη του οποίου τοποθετείται στην εποχή του Αλή Πασά (τέλη 18ου- αρχές 19ου αι.).

Ενώ στην αρχή ο εξισλαμισμός των κατοίκων ξεκίνησε με ήπιο τρόπο στη συνέχεια έλαβε βίαιη μορφή. Μετά την αποτυχημένη επανάσταση του Παραμυθιώτη Μητροπολίτη Τρίκκης Διονυσίου του Φιλοσόφου, που το Σεπτέμβρη του 1611 με τους συναγωνιστές του μπήκαν στα Γιάννενα και το τραγικό τους τέλος ακολούθησε δίωξη των χριστιανών της Παραμυθιάς. Μετά την πτώση του Σουλίου (1803) ο Αλή Πασάς εκδίωξε πολλούς Μωαμεθανούς προκρίτους που συνεργάστηκαν με τους Σουλιώτες και εξόντωσε σημαντικό αριθμό Χριστιανών. Έτσι το 1809 η πόλη αριθμούσε περίπου 400 Μουσουλμανικές οικογένειες και 40 Ελληνικές.

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι οι Μωαμεθανοί κάτοικοι είχαν σαν μητρική τους γλώσσα

Η ιστορία της Παραμυθιάς

Συντάχθηκε απο τον/την Administrator

Σάββατο, 26 Ιούνιος 2010 10:00 - Τελευταία Ενημέρωση Σάββατο, 27 Νοέμβριος 2010 17:43

την ελληνική ενώ παράλληλα μιλούσαν και την αλβανική. Είχαν κοινά ήθη και έθιμα με τους χριστιανούς και δεν ήταν πιστά αφοσιωμένοι στη θρησκεία τους. Παρόλα αυτά για την τέλεση των θρησκευτικών τους καθηκόντων πολλοί χριστιανικοί Ναοί μετατράπηκαν σε Τζαμιά. Μέχρι το 1944 είχαν διασωθεί οχτώ. Ιδιαίτερο σεβασμό έδειξαν οι Μωαμεθανοί στο Ναό της Παναγίας της Παραμυθιάς. Στις 23 Φεβρουαρίου του 1913 η πόλη ελευθερώνεται.

Κατά τον Ελληνοϊταλικό πόλεμο του 1940 οι Τουρκοτσάμηδες της Παραμυθιάς συνεργάστηκαν στενά με τα στρατεύματα κατοχής. Ο Χριστιανικός πληθυσμός της περιοχής πλήρωσε βαρύ φόρο αίματος. Με την υπόδειξη των Μουσουλμάνων, η Γερμανική διοίκηση προχώρησε στη σύλληψη και ομαδική εκτέλεση 49 προκρίτων της πόλης. Η πόλη της Παραμυθιάς μπήκε στον κατάλογο των μαρτυρικών πόλεων της Ελλάδας: Δίστομο - Κομμένο - Καλάβρυτα - Παραμυθιά.

Βιβλιογραφία:

?Μια μέρα στο Λουτρό της Παραμυθιάς?, φάκελος του Προγράμματος. ?Μελίνα?.

?Ιστορία της Φωτικής?, Σπ. Μουσελίμη.

?Η Ιστορία της Παραμυθιάς?, Βασ. Κραψίτη.